

Svetovalni napotek 2050-2: Načrti zagotovil

Temeljni standard v tej zvezi **2050 – Usklajevanje**

Notranjerevizijski predstojnik naj bo vključen v informacijsko in usklajevalno delovanje z drugimi notranjimi in zunanji izvjalci storitev dajanja zagotovil in svetovanja, da bi zajamčil ustrezno pokritje in čim bolj zmanjšal podvajanje dela.

1. Ena od ključnih nalog sveta je pridobiti zagotovilo, da delujejo postopki v določenih okvirih, ki jih je vpeljal za uresničevanje opredeljenih ciljev. Treba je ugotoviti, ali postopki ravnanja s tveganji delujejo uspešno in ali so ključna oz. za poslovanje odločilna tveganja obravnavana na sprejemljivi ravni.

2. Povečan poudarek na vlogah in nalogah višjega posloводства in sveta je spodbudil številne organizacije, da so dale večji poudarek oblikovanju zagotovil. Standardni pojmovnik opredeljuje dajanje zagotovil kot »nepristransko preizkušanje dokazov zaradi oblikovanja neodvisne ocene upravljanja, ravnanja s tveganjem in kontroliranja v organizaciji.« Svet bo uporabil raznovrstne dejavnike za pridobitev zanesljivega zagotovila. Zagotovilo posloводства je temeljno in naj bo dopolnjeno s pripravo nepristranskega zagotovila notranje revizije in drugih tretjih strank. Obvladovalci tveganj, notranji revizorji in strokovnjaki za skladnost s predpisi se sprašujejo: »Kdo kaj dela in zakaj?« Svet se zlasti sprašuje, kdo daje zagotovilo, kje je razmejitev med področji nalog in ali obstajajo prekrivanja.

3. V glavnem obstajajo tri vrste dajalcev zagotovil, ki se razlikujejo glede na nosilce interesov, ki jim služijo, glede na njihovo raven neodvisnosti delovanja, o katerem dajejo zagotovilo, in glede trdnosti takšnega zagotovila.

- Tisti, ki poročajo poslovodstvu in/ali so del posloводства (poslovodsko zagotavljanje), vključno z osebami, ki izvajajo samoocenjevanje kontroliranja, revizorji kakovosti, okoljski revizorji in drugo osebe, ki jih za dajanje zagotovil imenuje poslovodstvo.
- Tisti, ki poročajo svetu, vključno z notranjo revizijo.
- Tisti, ki poročajo zunanjim nosilcem interesov (zagotovila zunanje revizije), kar je vloga, ki jo običajno izpolnjuje neodvisni/zakonski revizor.

V odvisnosti od tveganja se razlikujeta raven zaželenosti neodvisnosti in kdo bo nudil zagotovilo.

4. V organizaciji obstaja več dajalcev zagotovil:

- linijsko poslovodstvo in zaposleni (poslovodstvo daje zagotovilo kot začetek obrambe pred tveganji in za kontrole, za katere je odgovorno),
- višje poslovodstvo,
- notranji in zunanji revizorji,
- strokovnjaki za skladnost s predpisi,
- strokovnjaki za zagotavljanje kakovosti,
- ravnalci s tveganjem,
- okoljski revizorji,
- revizorji zdravstva in varnosti na delovnih mestih,
- državni revizorji izvajanja,
- pregledovalne skupine za računovodsko poročanje,
- pododbori sveta (npr. za revizijo, aktuarska vprašanja, zaupanje, upravljanje),
- zunanji dajalci zagotovil, vključno s strokovnjaki za preglede in preiskave (zdravstva in varnosti) itd.

5. Notranjerevizijski izvajalec daje praviloma zagotovilo o celotni organizaciji, tudi o ravnanju s tveganjem (tako o njegovi zasnovi kot uspešnosti delovanja), o ravnanju s takimi tveganji, ki so označena kot »ključna« (vključno z uspešnostjo kontrol in drugih odgovorov nanje), o overitvi zanesljivosti in ustreznosti ocene tveganj in o stanju poročanja o tveganju in kontroliranju.

6. Medtem ko je odgovornost za dajanje zagotovil običajno razdeljena med poslovodstvo, notranjo revizijo, ravnalce s tveganji in skrbnike skladnosti s predpisi, je pomembno, da je oblikovanje dajanja zagotovil usklajeno, da so njegovi dejavniki uporabljeni na najuspešnejši in najučinkovitejši način. Mnoge organizacije imajo običajno (in ločeno) notranjo revizijo, strokovnjake za tveganja in skladnost s predpisi. Na splošno imajo organizacije več ločenih skupin, ki neodvisno obravnavajo različna področja ravnanja s tveganjem, skladnost s predpisi in dajanje zagotovil. Brez uspešne uskladitve in poročanja utegne biti delo podvojeno ali pa so ključna tveganja zanemarjena ali napačna presojana.

7. Medtem ko številne organizacije spremljajo delovanje notranje revizije, strokovnjakov za tveganja in skladnost s predpisi, ne obravnavajo vse njihovega delovanja na celosten način. Oblikovanje dajanja zagotovil vključuje določanje kritja zagotovil o ključnih tveganjih v organizaciji. To dovoljuje organizaciji, da prepozna in obravnava katerekoli pomanjkljivosti pri ravnanju s tveganjem in daje nosilcem interesov trdnost, da so tveganja obvladovana in se o njih poroča ter da so upoštevane predpisane in zakonske obveznosti. Organizacije imajo korist od usmerjenih naporov, ki zagotavljajo, da so poslovodstvu na voljo informacije o tveganjih, s katerimi se spoprijemajo, in o tem, kako so tveganja obravnavana. Oblikovanje poteka v vsej organizaciji, da se prepozna celotno tveganje ter z njim povezane vloge in naloge. Cilj je zagotoviti potek celovitega dajanja zagotovil in o tveganju brez podvojenih naporov ali morebitnih pomanjkljivosti.

8. Pogosto so v organizaciji opredeljene pomembne vrste tveganja, ki vodijo do okvira ravnanja s tveganjem. V takih primerih je oblikovanje dajanja zagotovil utemeljeno na ustroju takšnega okvira. Na primer, načrt oblikovanja zagotovil lahko vključuje naslednje razdelke:

- pomembno vrsto tveganja,
- vlogo poslovodstva, ki je odgovorno za tveganje (nosilec tveganja),
- raven tveganja pri delovanju,
- raven preostalega tveganja,
- kritje z zunanjo revizijo,
- kritje z notranjo revizijo,
- kritje z drugimi dajalci zagotovil.

V takem primeru vnese notranjerevizijski predstojnik zadnje podatke v razdelek o kritju z notranjo revizijo. Pogosto ima vsako pomembno tveganje svojega nosilca tveganja ali osebo, ki je odgovorna za uskladitev dajalcev zagotovil za tako tveganje, ki nato izpolni razdelek o kritju z drugimi dajalci zagotovil. Vsaka pomembna enota v organizaciji ima lahko svoj načrt dajanja zagotovil. Po drugi strani pa ima lahko notranjerevizijski izvajalec usklajevalno vlogo pri razvijanju in dokončanju celotnega načrta dajanja zagotovil v organizaciji.

9. Ko je načrt dajanja zagotovil v organizaciji dokončan, je mogoče prepoznati pomembna tveganja z neustreznim kritjem zagotovil ali področja podvojenega kritja zagotovil. Višje poslovodstvo in svet morata obravnavati spremembe kritja zagotovil za taka tveganja. Ko notranjerevizijski izvajalec razvija načrt notranje revizije, mora proučiti področja neustreznega kritja.

10. Odgovornost notranjerevizijskega predstojnika je, da prepozna zahteve sveta in organizacije po neodvisnem dajanju zagotovil, da pojasni izpolnjevanje vloge notranjerevizijskega izvajalca in ravni zagotovila, ki jo daje. Svet mora biti prepričan, da je celotno dajanje zagotovil ustrezno in dovolj trdno za potrditev, da so tveganja v organizaciji uspešno obvladovana in sporočena.

11. Svet mora v zvezi z vsako vrsto tveganja prejemati informacije o dajanju zagotovil, tako izpolnjenem kot načrtovanem. Notranjerevizijski izvajalec in drugi dajalci zagotovil predložijo svetu ustrezno raven zagotovil za naravo in raven tveganj, ki obstajajo v organizaciji pri ustreznih vrstah.

12. V organizacijah, v katerih se zahteva celovito mnenje notranjerevizijskega predstojnika, mora ta spoznati naravo, področje in obseg strnjene načrta dajanja zagotovil, da bi proučil delo drugih dajalcev zagotovil (in jih upošteval na primeren način), preden bi predstavil svoje celovito mnenje o upravljanju, ravnanju s tveganjem in kontroliranju v organizaciji. Dodatne napotke daje Navodilo Inštituta notranjih revizorjev o oblikovanju in izražanju mnenj notranje revizije.

13. Če v organizaciji ne pričakujejo celovitega mnenja notranjerevizijskega predstojnika, lahko ta deluje kot usklajevalec dajalcev zagotovil, da se ne bi pojavile pomanjkljivosti v zagotovilih ali da so te znane in sprejete. Notranjerevizijski predstojnik poroča o vsaki pomanjkljivosti v zvezi s prejemom, vključitvijo in pregledom zagotovil drugega dajalca zagotovil. Če notranjerevizijski predstojnik meni, da je kritje zagotovila neustrezno ali neuspešno, mora o tem takoj seznaniti višje poslovodstvo in svet.

14. Notranjerevizijskega predstojnika usmerja Standard 2050 k usklajevanju z drugimi dajalci zagotovil; uporaba načrta dajanja zagotovil lahko pomaga pri tem. Taki načrti dajanja zagotovil so vse pogosteje uspešen način poročanja o uskladitvi.